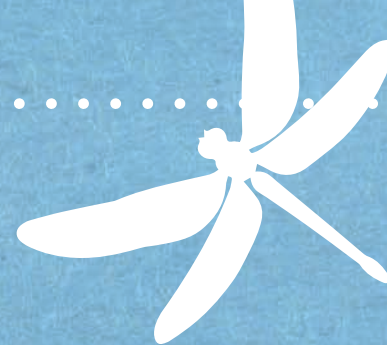

Vrijwilligersaanpak

Huisje Boompje Beestje

HUISJE
BOOMPJE
BEESTJE

EEN INITIATIEF VAN STICHTING KINDERPOSTZEGELS

Colofon

@2020

Redactie: Ilja Beudel, Marc Veekamp, Anne Mara Sillevs Smitt, Serge Calon, Tonja van Gorp, IVN Natuureducatie

Eindredactie: Ilja Beudel, IVN Natuureducatie
Vormgeving: Anne Copier, IVN Natuureducatie

Deze uitgave is ontwikkeld in het kader van het project Huisje Boompje Beestje, een gezamenlijk project van Stichting Kinderpostzegels, IVN Natuureducatie en Valente.

Het project Huisje Boompje Beestje is mede mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij.

Uitgever
IVN Natuureducatie
Plantage Middenlaan 2c
1018 DD Amsterdam
www.ivn.nl/huisjeboompjebeestje

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, in druk of op enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitzondering hierop is het directe gebruik van het materiaal voor en door de doelgroep, kinderen in de maatschappelijke en/of vrouwenopvang.

ivn natuur
educatie

**HUISJE
BOOMPJE
BEESTJE**

EEN INITIATIEF VAN STICHTING KINDERPOSTZEGELS

KINDERPOSTZEGELS

voor kinderen door kinderen

FEDERATIE

opvang

Mogelijk gemaakt door

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Vrijwilligersaanpak HBB toelichting	5
	1. Profielen	6
	2. Groenscan	7
	3. Vrijwilligersroute	7
	4. In Veilige Handen	10
	5. Trainingsaanbod	10
3.	Bijlagen	11
	Bijlage A1 Vrijwilligersprofielen	11
	Bijlage A2 Vrijwilligersprofielen uitgeschreven	12
	Bijlage B Groenscan	24
	Bijlage C Vrijwilligersroute visual	27
	Bijlage D Draaiboekje aanleg	28
	Bijlage E Ik wil helpen	30
	Bijlage F Draaiboekje start	32
	Bijlage G Tussenevaluatie	36
	Bijlage H Evaluatie	38
	Bijlage I Aanvullend aanbod vrijwilligersaanpak HBB	40

Inleiding

Binnen het project Huisje Boompje Beestje is een vrijwilligersaanpak ontwikkeld. Doel hiervan is om de HBB opvanglocaties te ondersteunen in het leggen van een goede basis voor het werven van en samenwerken met groene vrijwilligers en, daarmee, een duurzaam gebruik van de fysieke vergroening op de locaties te waarborgen. De vrijwilligersaanpak is ontwikkeld op verschillende icoonlocaties en deze ervaring is omgezet in een (digitale) aanpak waarmee de andere HBB locaties hun voordeel kunnen doen. De aanpak wordt ondersteund door een training voor locaties. Deze training brengt verdieping aan in de geschreven aanpak. Optioneel is er procesbegeleiding vanuit IVN mogelijk.

De aanpak is geschreven als handreiking voor HBB coördinatoren van opvanglocaties en/of voor IVN projectleiders.

HBB Icoonlocaties

De icoonlocaties onderscheiden zich van de andere HBB locaties doordat zij onder begeleiding van IVN aan de slag gaan met een moestuin, een groene (speel)tuin en activiteiten met dieren. Er zijn veel verschillen tussen de icoonlocaties. Er zijn open en gesloten locaties, met een bestaande vrijwilligerspool of met slechts sporadische inzet van vrijwilligers. De doelgroepen verschillen van moeders met kinderen tot hele gezinnen en jongeren. En ook de gebouwen kennen een grote diversiteit; bijvoorbeeld een bovenverdieping met dakterras of een gebouw met eigen grond. Deze aanpak probeert, ondanks de grote verschillen, een handvat te bieden voor alle locaties.

Vrijwilligersaanpak HBB toelichting

De vrijwilligersaanpak voor HBB is voor de opvanglocaties van belang omdat zij doorgaans wel ervaring hebben met het werken met vrijwilligers, maar niet met groene vrijwilligers. Ze hebben geen 'groen' netwerk, geen kennis over groenbeheer, moestuinieren en/of dieren. De opvanglocaties moeten dus op zoek naar nieuwe vrijwilligers of bestaande vrijwilligers enthousiasmeren voor het groen. De aanpak bestaat uit vijf onderdelen.

- 1 **Profielen:** omschrijving van HBB vrijwilligers.
- 2 **Groenscan:** welke groene samenwerkingsverbanden zijn er in de buurt mogelijk voor het betrekken van groene vrijwilligers?
- 3 **Vrijwilligersroute:** voor de begeleiding van de vrijwilligers op de locatie.
- 4 **In veilige handen:** *e-learning* module op 'Leer je Groen'
- 5 **Trainingsaanbod:** verschillende trainingen over het samenwerken met groene vrijwilligers

Deze aanpak helpt opvanglocaties met het borgen van het groene vrijwilligerswerk op de locatie.

De profielen maken helder welke vrijwilligers nodig zijn, de Groenscan waar je ze in de buurt kan vinden en de vrijwilligersroute geeft aan wanneer je wie nodig hebt en waar je als locatie aan moet denken bij het samenwerken met groene vrijwilligers.

Aandacht voor continuïteit is belangrijk, in het bijzonder als er een moestuin is en/of dieren zijn. Zij hebben immers wekelijks/dagelijks aandacht nodig. De coördinator leert hiermee inschatten welke (tijds)investering van de locatie verwacht wordt en welke plek binnen de organisatie de groene vrijwilligers in kunnen nemen.

De *e-learning* module 'In veilige handen' zorgt voor bewustwording van risico's tijdens het werken met kwetsbare groepen.

Om de aanpak goed te laten landen in de organisatie kan IVN training verzorgen over vrijwilligersaanpak op maat.

1. Profielen vrijwilligers

(bijlage A1 en A2)

Profielen helpen je als organisatie goed te verwoorden wie je nodig hebt en waarom. Wat gaat de groene vrijwilliger doen? Wat biedt jij als organisatie? Welke verplichtingen ga je aan en welke afspraken maak je met elkaar? De profielen in de bijlage zijn voorbeelden van mogelijke vrijwilligersrollen bij opvanglocaties. De beschrijvingen van de profielen zijn makkelijk te gebruiken als input voor eigen vacatureteksten van de locatie. Tip: Neem ook een stukje tekst op over de opvanglocatie in het algemeen en het doel van de vergroening op de locatie.

Geef vorm aan de sollicitatieprocedure, geef collega's en bewoners van de opvanglocatie een rol in de procedure als dat kan. Denk na over de communicatie en voortgang van de selectie. Voor verdere verdieping en uitwerking van de profielen, zie de bijlage. Schep in ieder geval de juiste verwachtingen bij nieuwe vrijwilligers en wees ook duidelijk en realistisch wat je als opvanglocatie van de vrijwilliger vraagt.

2. Groenscan (bijlage B)

De Groenscan is een middel waarmee groene initiatieven in de buurt van de locatie in beeld worden gebracht. Met andere woorden; welke kennis en kunde is al in de buurt aanwezig? En hoe kan er met deze initiatieven, zowel vrijwilligersorganisaties (bv een moestuincomplex, een kinderboerderij) als beroepsorganisaties (bv een MBO groen of groenbeheer in de wijk) samenwerking worden gezocht?

In bijlage B is het format voor de Groenscan te vinden. De Groenscan kan door de locatie zelf worden gedaan of door de projectleider van IVN, als onderdeel van de procesbegeleiding HBB.

3. Vrijwilligersroute (bijlage C1 en C2*)

Profielen vrijwilligers (bijlage A1 en A2).

Aan de hand van de eerder geformuleerde profielen en de Groenscan start de wervingscampagne. Zorg dat alle info makkelijk online te vinden is.

Aanleg (bijlage D 'draaiboekje Aanleg').

In deze fase van het project is het belangrijk om te zorgen voor duidelijke momenten,

mijlpalen van HBB om vrijwilligers te betrekken. Kies een moment dat het project echt feestelijk van start gaat. Bijvoorbeeld de aanleg. Het moment dat de stenen er uit gaan en het groen erin gaat is een mijlpaal. Het is een moment waarop de bewoners, medewerkers en potentiële vrijwilligers worden uitgenodigd om hen te betrekken. Iedereen kan helpen met het verwijderen van de stenen en het planten van het groen.

- Zorg dat mogelijke samenwerkingspartners vanuit de Groenscan worden uitgenodigd en betrokken.
- Zorg dat er een formulier ligt waarop mensen kunnen aangeven wat ze in de toekomst in de tuin willen doen (bijlage E 'Ik wil helpen').
- Als er al vrijwilligers actief zijn, zet ze in het zonnetje; deze tuin kan niet zonder de inzet van vrijwilligers!

Voor een opzet en meer tips zie bijlage D 'draaiboekje aanleg'.

N.B. Is het groen al aangelegd? Zorg dan voor een leuke start aan het begin van het jaar of het voorjaar.

Start (bijlage F 'draaiboek start').

De start vindt plaats rondom de opening van de tuin.

Onderdelen van de start zijn:

- Kennismaking met elkaar, de locatie en het HBB project
- Teambuilding
- Openingsfeest

Huisje Boompje Beestje Vrijwilligersroute

NB Deze onderdelen hoeven niet perse op één moment plaats te vinden. Maar het is wel belangrijk om deze drie onderdelen aandacht te geven. Voor opzet en meer tips zie bijlage F 'draaiboek start'.

Aan de slag

Het project is officieel van start. Zorg dat de vrijwilligers op hun eerste dag verwelkomd worden. Kijk naar wat mogelijke korte momenten zijn in de week waarop de vrijwilligers hun vaste aanspreekpunt kunnen vinden (bv maandag ochtend bij de koffie, dinsdag bij het teamoverleg of donderdag middag bij de wekelijkse borrel). Dit kan bv een half uurtje per week zijn voor een medewerker, en heeft een grote positieve impact op de vrijwilliger. Gezien, gehoord en gewaardeerd worden zit in kleine dingen. Wees alert op signalen. Misschien werkt er iets niet zoals jullie hebben bedacht hebben en is er een aanpassing nodig. Zorg dat het snel gebeurt.

Tussenevaluatie (bijlage G)

Halverwege het project is het belangrijk om de stand van zaken op te nemen. Neem een officieel moment om wat langer met de vrijwilliger te spreken. Dit is belangrijk voor beide kanten. Hoe gaat het? Gaat het naar verwachting? Heeft de vrijwilliger de *e-learning* module 'In veilige handen' gevolgd. Zijn daar nog vragen over? Zijn er wensen voor aanpassing/verbetering. Wat is er lastig?

Willen we verder met elkaar? (zorg dat je dit moment ook aankondigt in de sollicitatie). Als aanpassingen gedaan moeten worden (aan de aard van het werk, extra gereedschap, een training) zorg dat dit snel wordt opgevolgd en communiceer hier duidelijk over.

Evaluatie (bijlage H)

Inhoudelijk: Het is een jaar geleden dat het project is gestart. Geef vorm aan een bijeenkomst met medewerkers en/of 1-1 gesprekken met de vrijwilligers. Heeft het project gebracht wat iedereen verwacht? Wat kan er volgend jaar beter? Misschien kan je samen al werken aan verbetering tijdens die bijeenkomst. Vraag ook wie er volgend jaar weer verder wil. En wat daar voor nodig is. Feestelijk: Bedenk met elkaar een feestelijk moment waar ruimte is voor waardering van de vrijwilligers. Een handgeschreven kaart, een soep van groente uit de moestuin, een woordje van een leidinggevende of bewoner. Het kunnen allemaal vormen van waardering zijn. Geef aandacht aan de mensen die volgend jaar door gaan, maar ook die gaan stoppen. En dan herhaalt de cyclus zich in het volgende jaar!

4. In Veilige Handsen

Op alle locaties geldt dat vrijwilligers met kinderen en andere kwetsbare groepen werken. Dit betekent dat vrijwilligers extra bewust moeten omgaan met het voorkomen van mogelijk misbruik. Voor de veiligheid van de kwetsbaren doelgroepen, maar ook voor henzelf. Om dit te borgen is er een *e-learning* module ontwikkeld 'In Veilige Handsen'. Voorwaarde voor het doen van vrijwilligerswerk kan zijn dat een locatie aan haar vrijwilligers vraagt deze module te doorlopen.

De module is ontwikkeld op het *e-learning* platform 'Leer je Groen'. Op Leer je groen kun je als vrijwilliger je groene kennis uitbreiden met andere modules over bv groen beheer werk, soortenkennis (bv planten/ bijen/ dieren) of landschapskennis. Als de groene vrijwilliger lid is of lid wordt van IVN zijn de modules gratis te volgen. Een leuk extraatje voor de vrijwilliger als zij het IVN lidmaatschap cadeau krijgt van de opvanglocatie!

5. Aanvullend trainingsaanbod (bijlage I)

Vanuit IVN worden verschillende trainingen en workshops aangeboden over het samenwerken met groene vrijwilligers en het werken in het groen met kinderen. Zoals 'Werken met groene vrijwilligers', 'Moestuineren met kinderen' en 'Kriebelkids'.

Bijlage A1: vrijwilligersprofielen

Vrijwilligerscoördinator

“Ik ben de spin in het web van de groene activiteiten van de locatie.”

Diervorzorger

“Ik zorg, samen met de kinderen, voor de dieren. We maken de hokken schoon en geven ze eten. Ik stimuleer kinderen om de dieren aan te raken en te knuffelen en goed naar ze te kijken.”

Natuurbegeleider

“Elke week neem ik kinderen mee op avontuur in de natuur.”

Tuinman/-vrouw

“Ik onderhoud het groen in de speeltuin.”

Moestuinder

“Ik zorg, samen met de kinderen, voor de moestuin. We planten, verzorgen en oogsten samen.”

Gastheer/-vrouw

“Ik zorg dat elke bezoeker in de tuin zich op z'n gemak voelt.”

Bijlage A2

Geschreven profielen HBB

Hieronder vind je de zes voorbeeldprofielen van HBB. Je kan deze teksten en opmaak gebruiken voor de werving van groene vrijwilligers op de opvanglocatie.

“Ik ben de spin in het web van de groene activiteiten van de locatie.”

<locatie> zoekt een
vrijwilligerscoördinator voor
HuisjeBoompjeBeestje

Wat ga je doen?

Je bent de spin in het web voor de groene activiteiten op de locatie. Jij kent de vrijwilligers en de organisatie en weet de juiste mensen op de juiste tijd te informeren, te activeren en te betrekken. Jij maakt activiteiten schema's. Je werkt samen met andere vrijwilligers en/of medewerkers van de locatie.

Over HuisjeBoompjeBeestje

Jaarlijks komen er ongeveer 8.000 kinderen in Nederland buiten hun schuld in de vrouwen- en maatschappelijke opvang terecht. Ze zijn vaak slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of huiselijk geweld en komen terecht in een omgeving die meestal niet ingericht is voor kinderen. Weg van hun school, vriendjes, huisdier en vertrouwde omgeving.

Spelen, natuur en dieren hebben een bewezen positief effect op het zelfvertrouwen van de kinderen in de opvang. Het vermindert stress en maakt dat ze beter kunnen omgaan met hun problemen. Huisje Boompje Beestje heeft als doel het welzijn van kinderen in de opvang te vergroten door natuur dichterbij te brengen.

Over <locatie>

Wat zoeken we?

Je hebt affiniteit met de doelgroep van onze locatie. Je kunt met verschillende typen mensen omgaan. Je bent een echte netwerker en verbinder. Je bent oplossingsgericht.

Wat bieden we?

Je werkt samen met een professioneel team. Je hebt een vast aanspreekpunt bij de locatie. Je wordt uitgenodigd voor de startbijeenkomst waar je kennis maakt met de doelgroep, beroepskrachten en de andere vrijwilligers. Je hebt toegang tot benodigde materialen. Je krijgt toegang tot de groene

e-learning omgeving 'Leer je Groen', waar je allerlei modules kan volgen over werken in het groen, groenbeheer en natuurkennis. Een tussentijdse evaluatie en eind evaluatie met medewerker van de locatie.

Eventueel:

Lidmaatschap van IVN (en Leer je Groen)

Je bent verzekerd tijdens activiteiten

Een workshop in begeleiden van vrijwilligers

Wat vragen we?

Aanvragen (gratis) VOG

Inzet en betrokkenheid gedurende tenminste een jaar

Ongeveer 2 uur per week

Meer informatie en contact:

<gegevens locatie en contact persoon>

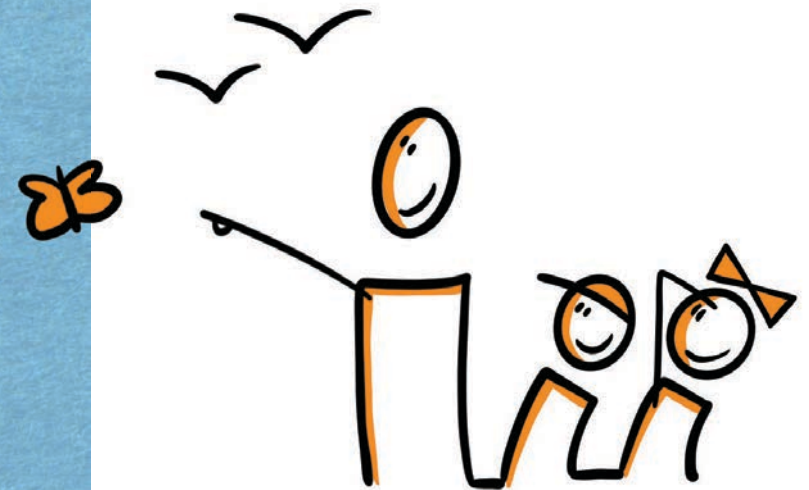

“Elke week
neem ik kinderen
mee op avontuur
in de natuur.”

<locatie> zoekt een
natuurbegeleider voor
HuisjeBoompjeBeestje

Wat ga je doen?

Je neemt regelmatig kinderen uit de buurt in groepsverband mee op avontuur in de natuurspeeltuin en het groen. Je stelt een programma samen en begeleidt de kinderen. Dit doe je individueel of samen met anderen. Je werkt samen met andere vrijwilligers en/of medewerkers van de locatie.

Over HuisjeBoompjeBeestje

Jaarlijks komen er ongeveer 8.000 kinderen in Nederland buiten hun schuld in de vrouwen- en maatschappelijke opvang terecht. Ze zijn vaak slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of huiselijk geweld en komen terecht in een omgeving die meestal niet ingericht is voor kinderen. Weg van hun school, vriendjes, huisdier en vertrouwde omgeving.

Spelen, natuur en dieren hebben een bewezen positief effect op het zelfvertrouwen van de kinderen in de opvang. Het vermindert stress en maakt dat ze beter kunnen omgaan met hun problemen. Huisje Boompje Beestje heeft als doel het welzijn van kinderen in de opvang te vergroten door natuur dichterbij te brengen.

Over <locatie>

Wat zoeken we?

Je hebt hart voor kinderen en natuur en wilt dat overdragen. Je hebt ervaring met het opzetten en begeleiden van kinderactiviteiten of bereidheid en tijd om dat te leren. Je hebt affiniteit met de doelgroep.

Wat bieden we?

Je wordt uitgenodigd voor de startbijeenkomst waar je kennis maakt met de doelgroep, beroepskrachten en de andere vrijwilligers. Je hebt een vast aanspreekpunt op de locatie. Je krijgt toegang tot benodigde materialen. Je krijgt toegang tot de groene *e-learning*

omgeving 'Leer je Groen', waar je allerlei modules kan volgen over werken in het groen, groenbeheer en natuurkennis. Een tussentijdse evaluatie en eind evaluatie met medewerker van de locatie.

Eventueel:

Lidmaatschap van IVN (en Leer je Groen)

Verzekerd tijdens activiteiten?

Workshop kinderen begeleiden in het groen

Wat vragen we?

Inzet en betrokkenheid voor ong. 1 jaar.

2 uur in de week groene activiteiten

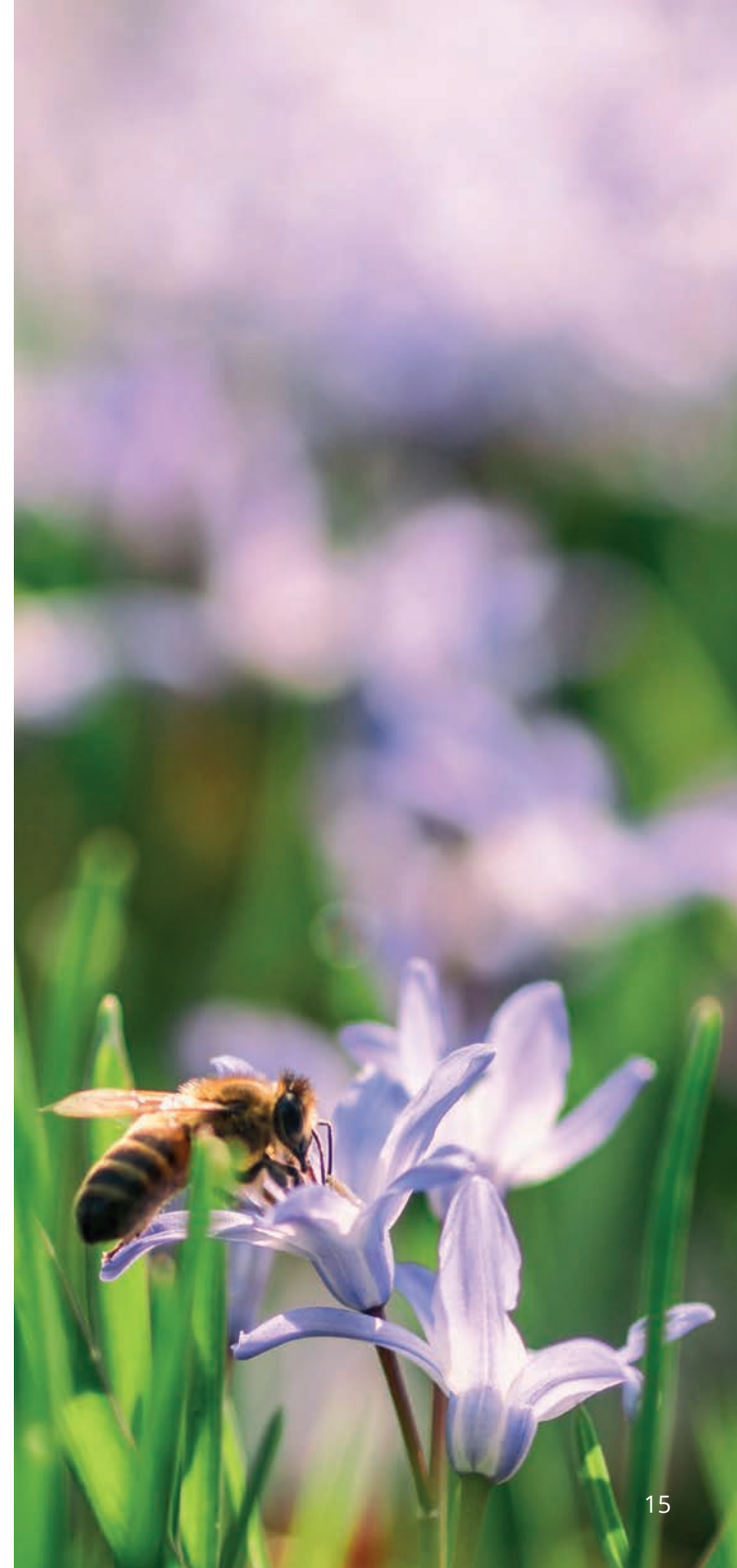
begeleiden met kinderen en ouders.

Contact/ terugkoppeling van activiteiten met de medewerkers van de locatie.

Aanvragen (gratis) VOG.

Meer informatie en contact:

<gegevens locatie en contact persoon>

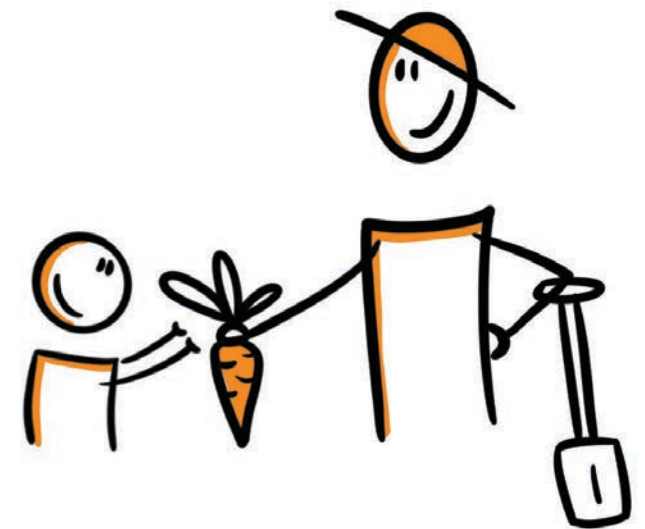
“Ik zorg, samen met
de kinderen, voor
de moestuin.
We planten,
verzorgen en
oogsten samen.”

<locatie> zoekt een
moestuinder voor
HuisjeBoompjeBeestje

Wat ga je doen?

Je onderhoudt elke week de moestuin. Je overlegt met de locatie het moestuinplan en activiteiten in de moestuin.

Je werkt samen met de kinderen en ouders in de moestuin. Je werkt samen met andere vrijwilligers en/of medewerkers van de locatie.

Over HuisjeBoompjeBeestje

Jaarlijks komen er ongeveer 8.000 kinderen in Nederland buiten hun schuld in de vrouwen- en maatschappelijke opvang terecht. Ze zijn vaak slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of huiselijk geweld en komen terecht in een omgeving die meestal niet ingericht is voor kinderen. Weg van hun school, vriendjes, huisdier en vertrouwde omgeving.

Spelen, natuur en dieren hebben een bewezen positief effect op het zelfvertrouwen van de kinderen in de opvang. Het vermindert stress en maakt dat ze beter kunnen omgaan met hun problemen. Huisje Boompje Beestje heeft als doel het welzijn van kinderen in de opvang te vergroten door natuur dichterbij te brengen.

Over <locatie>

Wat zoeken we?

Je hebt kennis van moestuinieren. Je hebt ervaring in het begeleiden van kinderen of bereidheid en tijd om dat te leren. Je hebt affiniteit met de doelgroep.

Wat bieden we?

Je hebt een vast aanspreekpunt op de locatie. Je wordt uitgenodigd voor een startbijeenkomst waar je kennis maakt met de doelgroep, beroepskrachten en de andere vrijwilligers.

Je krijgt toegang tot benodigde materialen. Je krijgt toegang tot de groene *e-learning*

omgeving 'Leer je Groen', waar je allerlei modules kan volgen over werken in het groen, groenbeheer en natuurkennis. Een tussentijdse evaluatie en eind evaluatie met medewerker van de locatie.

Eventueel:

Lidmaatschap van IVN (en Leer je Groen)

Verzekerd tijdens activiteiten

Workshop moestuinieren met kinderen

Wat vragen we?

Aanvragen (gratis) VOG

Inzet en betrokkenheid voor ong. 1 jaar

2 uur in de week groene activiteiten

begeleiden met kinderen en ouders

Contact/ terugkoppeling van activiteiten

Meer informatie en contact:

<gegevens locatie en contact persoon>

“Ik zorg, samen met de kinderen, voor de dieren. We maken de hokken schoon en geven ze eten. Ik stimuleer kinderen om de dieren aan te raken en te knuffelen en goed naar ze te kijken.”

<locatie> zoekt een
dierversorger voor
HuisjeBoompjeBeestje

Wat ga je doen?

Je verzorgt op de locatie de dieren en het diervverblijf. Je zorgt ervoor dat de dieren te eten krijgen, de hokken schoon en onderhouden worden. Je werkt samen met de kinderen en ouders en betreft hen bij de verzorging. Je overlegt met de medewerkers van de locatie het soort activiteiten met de dieren en de kinderen. Je werkt samen met andere vrijwilligers en/of medewerkers van de locatie.

Over HuisjeBoompjeBeestje

Jaarlijks komen er ongeveer 8.000 kinderen in Nederland buiten hun schuld in de vrouwen- en maatschappelijke opvang terecht. Ze zijn vaak slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of huiselijk geweld en komen terecht in een omgeving die meestal niet ingericht is voor kinderen. Weg van hun school, vriendjes, huisdier en vertrouwde omgeving.

Spelen, natuur en dieren hebben een bewezen positief effect op het zelfvertrouwen van de kinderen in de opvang. Het vermindert stress en maakt dat ze beter kunnen omgaan met hun problemen. Huisje Boompje Beestje heeft als doel het welzijn van kinderen in de opvang te vergroten door natuur dichterbij te brengen.

Over <locatie>

Wat zoeken we?

Je houdt van dieren. Je hebt kennis van en ervaring met dieren en dierv verzorging
Je hebt affiniteit met de doelgroep.

Wat bieden we?

Je hebt een vast aanspreekpunt bij de locatie. Je wordt uitgenodigd bij de startbijeenkomst waar je kennis maakt met de doelgroep, beroepskrachten en de andere vrijwilligers. Je hebt toegang tot benodigde materialen om je werk goed te kunnen uitvoeren. Je krijgt toegang tot de groene *e-learning* omgeving 'Leer je Groen', waar je allerlei modules kan

volgen over werken in het groen, groenbeheer en natuurkennis. Een tussentijdse evaluatie en eind evaluatie met medewerker van de locatie.

Eventueel:

Lidmaatschap van IVN (en Leer je Groen)
Verzekerd tijdens activiteiten
Workshop dieren verzorgen met kinderen

Wat vragen we?

Inzet en betrokkenheid gedurende tenminste een jaar.

Ongeveer 2 uur per week.

Contact/ terugkoppeling van activiteiten met de medewerkers van de locatie.

Meer informatie en contact:

<gegevens locatie en contact persoon>

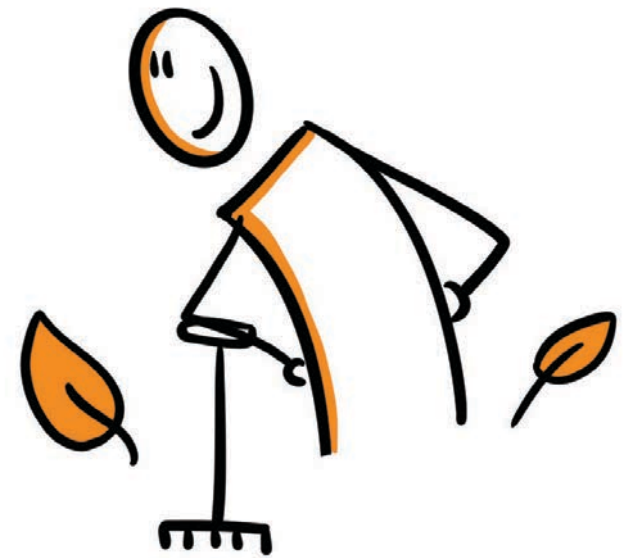
“Ik onderhoud
het groen in de
speeltuin.”

<locatie> zoekt een
tuinman/vrouw voor
HuisjeBoompjeBeestje

Wat ga je doen?

Je bent de groenbeheerder van de groene
speelplek. Je komt regelmatig in de tuin
werken.

Je zorgt dat het groen er goed bij staat en er
geen gevaarlijke situaties ontstaan.
Je hebt oog voor biodiversiteit.

Over HuisjeBoompjeBeestje

Jaarlijks komen er ongeveer 8.000 kinderen in Nederland buiten hun schuld in de vrouwen- en maatschappelijke opvang terecht. Ze zijn vaak slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of huiselijk geweld en komen terecht in een omgeving die meestal niet ingericht is voor kinderen. Weg van hun school, vriendjes, huisdier en vertrouwde omgeving.

Spelen, natuur en dieren hebben een bewezen positief effect op het zelfvertrouwen van de kinderen in de opvang. Het vermindert stress en maakt dat ze beter kunnen omgaan met hun problemen. Huisje Boompje Beestje heeft als doel het welzijn van kinderen in de opvang te vergroten door natuur dichterbij te brengen.

Over <locatie>

Wat zoeken we?

Je houdt van buiten werken in het groen. Je weet veel van groenbeheer.

Je weet om te gaan met benodigde gereedschappen.

Eventueel:

Je vindt het leuk om bewoners hiermee kennis te laten maken of op te leiden.

Wat bieden we?

Je hebt een vast aanspreekpunt bij de locatie
Je wordt uitgenodigd bij de startbijeenkomst waar je kennis maakt met de doelgroep, beroepskrachten en de andere vrijwilligers.

Je hebt toegang tot benodigde materialen om je werk goed te kunnen uitvoeren. Je krijgt toegang tot de groene *e-learning* omgeving 'Leer je Groen', waar je allerlei modules kan volgen over werken in het groen, groenbeheer en natuurkennis. Een tussentijdse evaluatie en eind evaluatie met medewerker van de locatie.

Eventueel:

Lidmaatschap van IVN (en Leer je Groen)

Verzekerd tijdens activiteiten.

Wat vragen we?

Aanvragen (gratis) VOG

Inzet en betrokkenheid gedurende tenminste een jaar

Ongeveer 2 uur per week

Meer informatie en contact:

<gegevens locatie en contact persoon>

“Ik zorg dat elke bezoeker in de tuin zich op z’n gemak voelt.”

<locatie> zoekt een gastheer/gastvrouw voor HuisjeBoompjeBeestje

Wat ga je doen?

Je bent regelmatig in de tuin om bezoekers te ontvangen. Je maakt praatjes met de bezoekers.

Je stimuleert de bezoekers (kinderen en volwassenen) om gebruik te maken van de mogelijkheden van de tuin, zoals spelen, moestuinieren of voor de dieren zorgen. Je houdt van buiten zijn

Over HuisjeBoompjeBeestje

Jaarlijks komen er ongeveer 8.000 kinderen in Nederland buiten hun schuld in de vrouwen- en maatschappelijke opvang terecht. Ze zijn vaak slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of huiselijk geweld en komen terecht in een omgeving die meestal niet ingericht is voor kinderen. Weg van hun school, vriendjes, huisdier en vertrouwde omgeving.

Spelen, natuur en dieren hebben een bewezen positief effect op het zelfvertrouwen van de kinderen in de opvang. Het vermindert stress en maakt dat ze beter kunnen omgaan met hun problemen. Huisje Boompje Beestje heeft als doel het welzijn van kinderen in de opvang te vergroten door natuur dichterbij te brengen.

Over <locatie>

Wat zoeken we?

Je bent open en vriendelijke en weet mensen snel op hun gemak te stellen.

Je kan ingrijpen in onwenselijke situaties.

Je bent consequent.

Wat bieden we?

Je wordt uitgenodigd voor de startbijeenkomst waar je kennis maakt met de doelgroep, beroepskrachten en de andere vrijwilligers.

Je hebt een vast aanspreekpunt op de locatie.

Je hebt toegang tot benodigde materialen.

Je krijgt toegang tot de groene *e-learning*

omgeving 'Leer je Groen', waar je allerlei modules kan volgen over werken in het groen, groenbeheer en natuurkennis.

Een tussentijdse evaluatie en eind evaluatie met medewerker van de locatie.

Eventueel:

Lidmaatschap van IVN (en Leer je Groen)

Verzekerd tijdens activiteiten.

Wat vragen we?

Inzet en betrokkenheid voor ong. 1 jaar.

2 uur in de week groene activiteiten

begeleiden met kinderen en ouders.

Contact/ terugkoppeling van activiteiten aan medewerkers van de locatie.

Aanvragen (gratis) VOG.

Meer informatie en contact:

<gegevens locatie en contact persoon>

Bijlage B

Groenscan HBB

IVN Groenscan

Wat is een IVN Groenscan?

Een IVN Groenscan is een scan van de buurt van een opvanglocatie. Doel is om andere groene initiatieven en organisaties in beeld te krijgen en eventuele samenwerking aan te gaan, lokale expertise in beeld te brengen en potentiële groene vrijwilligers te vinden. Daarmee kunnen we een goede basis leggen voor een duurzame aanpak van de vergroening van crisisopvang.

De vergroening van de crisisopvang kan uit verschillende onderdelen bestaan. In Huisje, Boompje, Beestje onderscheiden we 1) een groene speelplek voor kinderen, 2) een moestuin en 3) contact met dieren. Bij de Groenscan ligt de focus op deze drie onderdelen.

De coördinator van de opvanglocatie of de projectleider van IVN maken met behulp van de IVN Groenscan een analyse van de locatie en omgeving: welke groene organisaties zijn er actief?

De opvanglocatie heeft zelf bepaald met haar medewerkers en bewoners welke vergroening er wenselijk en passend is (is er ruimte voor een groene speelplek? een moestuin en dieren verblijf? of wordt er gekozen voor 1 of 2 van deze vergroeningen?). Hieruit volgend komen ook de concrete vragen van de locatie en de hulp of ondersteuning waar naar

gezocht wordt in de buurt met behulp van de IVN Groenscan (bijvoorbeeld kennis over moestuinieren of het houden van dieren). En zijn de vrijwilligers profielen/rollen/ klussen opgesteld. Deze profielen kunnen worden gebruikt tijdens de IVN Groenscan. Ze zijn een middel om gericht mensen/organisaties te benaderen.

De invulling van de vergroening (binnen of buiten, openbaar of gesloten) geeft ook richting aan de wensen van eventuele samenwerking met andere partijen of de inzet van vrijwilligers in de vergroening.

Op basis van de analyse van de locatie en de omgeving wordt bepaald met welke partijen mogelijke samenwerking wordt gezocht. Mogelijkheden en wensen worden verkend. Er komt zicht op:

- Wil deze partij actief worden met groene activiteiten bij de instelling;
- Aan welke activiteiten wordt gedacht;
- Aan welke frequentie wordt gedacht;
- Hoeveel mensen willen betrokken zijn bij de uitvoering;
- Zijn er specifieke materialen/kosten mee gemoeid.

Resultaat van de IVN Groenscan is een overzicht van potentiële, interne en externe, partijen die invulling kunnen geven aan de groene activiteiten in de crisisopvang.

De IVN Groenscan

1. Inventariseren

Natuur, milieu en groen

- IVN afdeling?
<kijk op <https://www.ivn.nl/afdeling> voor een afdeling in de buurt en neem contact op met de voorzitter, de secretaris of een actieve werkgroep in bv moestuinieren, natuurouders of excursies>

- Natuur- en milieueducatie?

- Groene verenigingen?
<zoals moestuinvereniging, kinderboerderij, imkervereniging, vogelopvang, egelopvang, knuffelkippen/ koeien/ honden, >

Informele zorg en welzijn*

<ontmoetingscentra, wijkcentra, buurthuizen, vrijwilligerscentrale, welzijnsorganisatie, sociaal wijkteam>

**met name voor instellingen met een openbare/ open tuin en buurtfunctie.*

Onderwijs

<vervolg onderwijs (mbo, hbo, universiteit) met groene, pedagogische of maatschappelijke opleidingen (voor bv inzet van stagiairs)

Lokale Groene projecten

<duurzaamheid, natuur, biodiversiteit, etc. >

2. Selecteren en contacteren aan de hand van de profielen

Overzicht van mogelijke groene samenwerkingspartners

Overzicht van mogelijke inzet/ mate van betrokkenheid van deze partners

Huidige activiteiten

Geschikte groene activiteiten/wensen

3. Resultaten

Afspraken met samenwerkingspartners en vrijwilligers met behulp van de profielen/ rollen/ klussen

Bijlage C: Huisje Boompje Beestje Vrijwilligersroute

Bijlage D

Draaiboekje Aanleg

De aanleg, een feestelijke moment. Het moment dat de stenen er uit gaan en het groen erin gaat is een mijlpaal. Het is een moment waarop de bewoners, de medewerkers en de potentiële vrijwilligers worden uitgenodigd om hen bij het project te betrekken. Iedereen kan helpen met het verwijderen van de stenen en het planten van het groen.

Duur: Ong. 2-4 uur
Wanneer: voor aanplant van groen is de periode van okt-jan de beste tijd
Deelnemers: afhankelijk van de locatie

NB Is het groen al aangelegd? Zorg dan voor een feestelijke start aan het begin van het jaar of het seizoen.

Algemene tips

- Geef vooral de kinderen de gelegenheid om te helpen
- Zorg dat mogelijke samenwerkingspartners vanuit de groenscan worden uitgenodigd en betrokken.
- Zorg dat er een formulier ligt waarop mensen kunnen aangeven wat ze in de toekomst in de tuin willen doen (bijlage E 'Ik wil helpen').
- Als er al vrijwilligers actief zijn, zet ze in het zonnetje tijdens de afsluiting; deze tuin kan niet zonder de inzet van vrijwilligers!

Wat	Tip
Voorbereiding • Ontwerpen van een uitnodiging • Communicatie intern/ extern • Uitnodigen speciale gasten (directeur, wethouder, pers) • Uitnodigen samenwerkingspartners (check groenscan) bv de lokale IVN afdeling	• Stem goed af met de hovenier en de locatie- en/of IVN projectleider wat een goed moment is • Maak de uitnodiging in eigen stijl en herkenbaar voor de omgeving • Zorg dat de vrijwilligers profielen zichtbaar zijn op bv de website van de locatie
Onderdelen van de dag • Welkom door(5-10 min) • Instructie voor stenen verwijderen • Instructie voor planten • Opgeven voor vrijwilligerswerk (zie bijlage E) • Feestelijk eind met bv een hapje ne drankje (ong 30 min)	• Zorg ervoor dat de medewerkers goed op de hoogte zijn van de planning van het project, het doel van HBB en hoe mensen kunnen helpen • Zorg ervoor dat verschillende medewerkers nieuwe gezichten verwelkomen en een praatje maken • Zorg dat iedereen het formulier 'Ik wil helpen' invult! Evt: een online aanmeld formulier. • Het informele moment van een hapje en een drankje is ideaal om nieuwe mensen te leren kennen • Maak foto's (voor en na) • Verzamel quotes van deelnemers
Na afloop • Bericht over de succesvolle dag via interne en externe communicatie middelen • Vermeld daarbij de volgende datum (bv de kennismakingsbijeenkomst voor vrijwilligers, de opening)	• Houd je aan je afspraken die je die dag hebt gemaakt • Zorg dat alle info over het project en aanmeld formulier ook online te vinden zijn

Bijlage E

Ik wil helpen

<Locatie> en Huisje Boompje Beestje zorgen voor een vergroening van de opvang. Wij willen dat onze bewoners in contact komen met de natuur. Omdat voor iedereen contact met groen en dieren goed en gezond is.

Wil jij helpen?

Omcirkel het profiel dat het beste bij jou past.

Vrijwilligerscoördinator

"Ik ben de spin in het web van de groene activiteiten van de locatie."

Natuurbegeleider

"Elke week neem ik kinderen mee op avontuur in de natuur."

Moestuinder

"Ik zorg, samen met de kinderen, voor de moestuin. We planten, verzorgen en oogsten samen."

Diervorzorger

"Ik zorg, samen met de kinderen, voor de dieren. We maken de hokken schoon en geven ze eten. Ik stimuleer kinderen om de dieren aan te raken en te knuffelen en goed naar ze te kijken."

Tuinman/-vrouw

"Ik onderhoud het groen in de speeltuin."

Gastheer/-vrouw

"Ik zorg dat elke bezoeker in de tuin zich op z'n gemak voelt."

Neem contact met mij op!

Mijn naam is

Mijn email adres

Mijn telefoon nr

Ik wil graag helpen bij de
opening van de tuin als...

Wat ik verder nog wil zeggen

Ik wil graag helpen en ik ben goed in....

(ander profiel dan hierboven staat
beschreven)

Bijlage F

Draaiboekje Start

De start vindt plaats vlak voor de tuin in gebruik wordt genomen. Medewerkers, bewoners en vrijwilligers maken kennis met elkaar, de locatie en het project. De tuin wordt geopend.

Afhankelijk van de aanmeldingen van vrijwilligers tijdens de aanleg, kan je een team(pje) samenstellen voor de start van het project en het openingsfeest. Als er al aanmeldingen zijn geef je vrijwilligers direct de mogelijkheid samen te werken met de beroepskrachten aan het project en wordt hun betrokkenheid vergroot.

Doel

- Medewerkers, vrijwilligers en cliënten leren elkaar kennen
- Medewerkers, vrijwilligers en cliënten maken kennis met HBB en het doel van HBB
- Medewerkers, vrijwilligers en cliënten weten wat er van hen verwacht wordt

Duur

- 2-4 uur incl. feestelijke/ informele afsluiting

Voor wie

- Medewerkers, vrijwilligers en cliënten (ook kinderen)

Onderdelen* van de kennismakingsbijeenkomst zijn:

1. Kennismaking met elkaar en de locatie en HBB project
2. Teambuilding
3. Openingsfeest

*N.B. Deze onderdelen hoeven niet perse op één moment plaats te vinden. Advies is wel om deze drie onderdelen aandacht te geven.

Wat

Voorbereiding

- Maak een programma i.s.m. vrijwilligers en bewoners. Als dat niet lukt, check dan wel met b.v. de bewoners of ze het een aantrekkelijk programma vinden.
- Zorg voor een leuke uitnodiging (intern en extern)

De kennismaking

- Ontvang de deelnemers met een drankje, een lekker kopje koffie of thee
- Welkomstwoord door directie of projectleider/ coördinator van het project
- Doe een kennismakingsspel (b.v. een spel met een groen tintje; teken een plant die iets vertelt over jou, waarom je hier bent en waarom jij het belangrijk vindt mee te doen)
- Om de locatie te leren kennen; Doe b.v. een speurtocht in 2-3 tallen door het gebouw en de tuin.
- Licht het programma van HBB toe en wat de uitdaging en toekomst droom is van de locatie en de vergroening
- Maak afspraken over de samenwerking (wie gaat wat doen, welke verantwoordelijkheid heeft wie? Wie is het vaste aanspreekpunt op de locatie). Maak afspraken hoe jullie communiceren met elkaar. Een whatsapp-groep, via e-mail of het intranet?

Tip

- Als je het programma samenstelt met vrijwilligers en bewoners maak dan helder afspraken over wie wat doet en wanneer het af is.
- Maak de afspraken ook gezellig (niet te zakelijk)
- Nodig de directie uit om op deze manier het belang van het project uit te dragen
- Zorg voor een informele sfeer
- Leg het programma en het doel van de middag en uit
- Neem de tijd voor een kennismakingsspel! Nu elkaar goed leren kennen, maakt de samenwerking in de eerste periode makkelijker.
- Benadruk dat het voor iedereen een nieuw project is, en dat jullie het met elkaar moeten gaan uitvinden.
- Deel evt. nog wat materiaal uit (b.v. een presentatie over het project, de doeboekjes die de kinderen krijgen) zodat mensen de informatie nog rustig kunnen terug lezen
- Laat de coördinator/ projectleider een positief afsluitend woordje doen waarin iedereen bedankt wordt voor de aanwezigheid, de goede sfeer en uitkijkend naar de eerste dag dat het project echt van start gaat.

- Aan het einde van de kennismaking is er een hapje en een drankje, een informeel moment . Dit kan kort (b.v. 15min),
- Zorg als projectleider/ coördinator dat je iedereen persoonlijk bedankt en gedag zegt en contactgegevens deelt.

Teambuilding

- Teambuilding kan deze bijeenkomst een extra dimensie aan de start van het project geven. Trek b.v. een half uurtje (afhankelijk van de groepsgrote) uit voor een leuk teambuilding opdracht, het liefst met iets wat met de vergroening te maken heeft, voor de opening van de tuin.

- Belangrijke uitkomst bij de teambuilding is een gedragen inzicht dat iedereen een belangrijke schakel/ onderdeel is van het project vanuit eigen rol of taak.
- Workshop moestuinieren kan ook een leuke invulling zijn van de teambuilding. Of de eerste aanplant met elkaar verzorgen, of het bouwen/ versieren van een dierenverblijf.

Openingsfeest

- De tuin wordt officieel geopend. Zorg voor een speciale gast (b.v. directeur), die de tuin samen met een kind of andere bewoner opent
- Zorg dat alle organisaties van de groenscan zijn uitgenodigd en de deelnemers/ gasten van de aanleg

- De organisatie van de opening kan samen met de vrijwilligers worden gedaan.
- Zet de vrijwilligers alvast in het zonnetje (dit project kan niet plaatsvinden zonder de inzet en enthousiasme van vrijwilligers)
- De feestelijke opening kan samen gaan met b.v. een zaai moment in de moestuin, de aankomst van de dieren of de eerste kinderen van de glijbaan/ in gebruik nemen van waterpomp.

Na afloop

- Stuur alle deelnemers een enthousiast bericht over de kennismaking en een overzichtje van de gemaakte afspraken. En het volgende ontmoetingsmoment
- Zorg dat andere collega's ook op de hoogte zijn van het project, de voortgang en de planning. En zet b.v. een bericht uit via interne communicatie kanalen

Bijlage G

Tussenevaluatie

Individueel

(vrijwilligerscoördinator en vrijwilliger)

Halverwege het project is het belangrijk om de stand van zaken op te nemen met de vrijwilliger. Neem een officieel moment om wat langer met de vrijwilliger te spreken. Dit is belangrijk voor beide kanten. Stel open vragen:

- Hoe gaat het?
- Welke wensen zijn er voor aanpassing/verbetering
- Welke kennis/ kunde mist de vrijwilliger, wat wil hij/zij nog leren? Wat kan de opvanglocatie hierin bieden?
- Hoe willen we verder?

Check; Heeft de vrijwilliger de *e-learning* module 'In veilige handen' gevolgd? Zijn daar nog vragen over?

LET OP Als aanpassingen gedaan moeten worden (aan de aard van het werk, extra gereedschap, een training) zorg dat dit snel wordt opgevolgd en communiceer hier duidelijk over.

Gezamenlijke project evaluatie

(vooral het eerste jaar)

Omdat het project nog maar net van start is, is het aan te raden om ook een tussenevaluatie van het project te doen met de vrijwilligers en de bewoners.

De opvanglocatie kan er ook voor kiezen om een gezamenlijk evaluatie moment te kiezen. Let dan op dat de balans tussen evaluatie van het project en persoonlijke aandacht in balans of helder van elkaar gescheiden zijn.

Duur

ong 1,5 uur

Met informele start of afsluiting

Wat

Tip

Terugkijken

- Laat de foto van de tuin zien bij de start van de aanleg

Waar staan we nu?

- Geef ruimte aan kritische noten, maar probeer te focussen op wat er goed gaat

Vooruitblikken

- Wat was de droom van de opvanglocatie en de vrijwilligers met de vergroening? Wordt de droom al werkelijkheid?

Wat is er nog nodig

- Als aanpassingen gedaan moeten worden (aan de aard van het werk, extra gereedschap, een training) zorg dat dit snel wordt opgevolgd en communiceer hier duidelijk over.

Bijlage H

Evaluatie

Het is een jaar geleden dat het project is gestart.

Zorg voor een individuele en een gezamenlijke evaluatie.

Individueel

Pak de tussenevaluatie er weer bij.

Stel open vragen:

- Hoe is het gegaan?
- Wat was je verwachting?
- Hoe verloopt de samenwerking met de contactpersoon en de andere vrijwilligers?
- Hoe zijn de evt. aanpassingen n.a.v. de tussenevaluatie gegaan?
- Wat is er lastig?
- Hoe willen we verder met elkaar? (zorg dat je dit moment ook aankondigt in de sollicitatie).
- Welke kennis/ kunde mist de vrijwilliger, wat wil hij/zij nog leren? Wat kan de opvanglocatie hierin bieden?

Gezamenlijk afsluiting van het jaar

Heeft het project gebracht wat iedereen verwacht? Wat kan er volgend jaar beter?

Misschien kan je samen al werken aan verbetering tijdens die bijeenkomst. Misschien kan er een workshop moestuinieren gegeven worden, of planten stekken of soep maken van de groente uit de moestuin?

Feestelijk

Bedenk met elkaar een feestelijk moment waar ruimte is voor waardering van de vrijwilligers. Een handgeschreven kaart, een soep van groente uit de moestuin, een woordje van een leidinggevende of bewoner. Het kunnen allemaal vormen van waardering zijn. Geef aandacht van de mensen die volgend jaar door gaan, maar ook die gaan stoppen.

Wat	Tip
Terugkijken	• Laat de foto van de tuin zien bij de start van de aanleg
Waar staan we nu?	• Geef ruimte aan kritische noten, maar probeer te focussen op wat er goed gaat
Vooruitblikken	• Wat was de droom van de opvanglocatie en de vrijwilligers met de vergroening? Wordt de droom al werkelijkheid?
Wat is er nog nodig?	• Als aanpassingen gedaan moeten worden (aan de aard van het werk, extra gereedschap, een training) zorg dat dit snel wordt opgevolgd en communiceer hier duidelijk over.

Bijlage I

Aanvullend aanbod
vrijwilligersaanpak HBB

A. Training of advies op maat vrijwilligers aanpak HBB

Doel

- Een passend groen vrijwilligersbeleid voor de locatie ontwikkelen
- Vaardigheden in samenwerken met vrijwilligers oefenen
- Tijdsplan en profielen; Inrichten van samenwerken met vrijwilligers binnen de organisatie; vinden, binden, behouden, afscheid nemen

Duur

- Training: dagdeel
- Advies op maat; oriënterend gesprek en werksessie van 3 uur

Doelgroep

- Beleidsmedewerker(s) van de locatie
- Medewerkers 'op de werkvloer'; cliëntbegeleiders/ huismeester/ tuinman/ ...
- (optioneel) Vrijwilligers

Locatie

Eigen opvanglocatie

B. Workshop Moestuinieren met kinderen

Doel

Deelnemers krijgen uitleg over het gebruik van de moestuin en het betrekken van kinderen bij activiteiten in de moestuin.

Doelgroep

- Medewerkers maatschappelijke- en vrouwenopvang
- Vrijwilligers

Tijdsduur

3 uur

Locatie

Eigen opvanglocatie

C. Workshop Kriebelkids

Doel

In de workshop Kriebelkids word je toegerust om natuuractiviteiten voor kinderen te organiseren. Met behulp van doeboekjes voor de kinderen en een bijbehorend rugzakje met materialen gaan we aan de slag in de tuin van de opvang zelf of direct in de buurt. Want natuur is overal te vinden!

Doelgroep

De workshop is bedoeld voor medewerkers en vrijwilligers in de maatschappelijke- en vrouwenopvang die meer willen doen met natuur en dieren

Tijdsduur

2,5 uur

Locatie

Eigen opvanglocatie

Contact

Wil je op jouw locatie met jouw collega's en vrijwilligers deze workshop volgen? Neem dan contact op met IVN: info@ivn.nl of 020-6228115.

